

Sollentuna kommun

bun@sollentuna.se

2020-03-10

1 (18)

Dnr-SI 2019:6414

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Edsbergsskolan i Sollentuna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Edsbergsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Edsbergsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att elevernas synpunkter fortlöpande inhämtas för att eleverna ska få ett reellt inflytande över undervisningens innehåll.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att de insatser som gör för att främja studiero är tillräckligt effektiva så att alla elever tillförsäkras en lugn studiemiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 september 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till tonny.johansson@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm . Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6414) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattade bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar skolans resultat avseende kunskaper och värden samt fattar beslut om utvecklingsåtgärder och resursfördelning utifrån analysen. Granskningen visar vidare att rektorn har byggt sin organisation på ett sätt som stödjer utvecklingsarbetet, med skolans kunskaps- och

värdegrundsuppdrag i fokus. Dock framgår det att inte bedriver ett tillräckligt strategiskt jämställdhetsarbete.

Skolans kvalitetsarbete bidrar tydligt till verksamhetens utveckling

Granskningen visar att rektorn har en god kännedom om nulägesbilden på skolan genom att kunskapsresultat och arbete med värdegrund på olika sätt följs upp strukturerat och regelbundet. Av intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan samt inkommen dokumentation framkommer att den regelbundna uppföljningen gäller samtliga elever på skolan och omfattar dels kunskapsresultat, dels trygghet och studiero. Av granskningen framgår vidare att rektorn följer upp undervisningen genom regelbundna möten med elevhälsan, biträdande rektor samt arbetslagsledare, men även genom egna lektionsbesök. Enligt lärarna har rektorn under innevarande läsår tydliggjort för lärarna hur arbetet med analys av resultaten ska genomföras. Lärarna analyserar resultaten individuellt, inom ämnesarbetslag samt att respektive arbetslag därefter föreslår utvecklingsåtgärder. Föreslagna åtgärder dokumenteras och delges rektorn som efter uppföljande diskussioner med arbetslagen fattar beslut om nödvändiga åtgärder på skolenivå.

Rektorn beskriver i intervju hur skolans utvecklingsområden härstammar från de analyser som har genomförts i arbetslagen och hur de hänger ihop med huvudmannens mål och utvecklingsområden, som gäller för alla kommunala skolor. Bland annat har skolan, utifrån uppföljning av kunskapsresultat från tidigare och nationella prov som åtgärd infört två-lärarskap i vissa årskurser, andra åtgärder efter uppföljning är kompetensutveckling avseende betyg och bedömning, utbildningsinsatser kring elevers skrivande samt en pågående tillgänglighetsutbildning som syftar till att individanpassa undervisningen. Åtgärder vidtas även i skolmiljön och i specifika klassrum efter uppföljning och analys av trygghetsresultaten.

Granskningen visar även att rektorn fördelar resurser utifrån elevers behov, samt omfördelar resurser beroende på hur behoven skiftar under läsårets gång. Representanter för elevhälsan och lärare ger exempel på hur rektorn fördelar resurser på individ- och klassnivå genom att skapa mindre sammanhang för elever som har svårt att klara klassrumsmiljön samt assistenter för enskilda elever, samt till specifika ämnen utifrån den uppföljning som görs. En representant för elevhälsan uppger även att hen är involverad i resursfördelning på individnivå för enskilda elever. Rektorn lyfter även att skolan är prioriterad i huvudmannens resursfördelning utifrån elevernas socioekonomiska bakgrund och att skolan till exempel har en högre grad av tilldelning av förstelärare. Av officiell statistik framgår att andelen elever som når

kunskapskraven i alla ämnen och att meritvärdet i årskurs 9 är högre än motsvarande resultat i riket.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har skapat goda förutsättningar för lärarna att regelbundet samverka med skolledning, elevhälsa och övrig personal i olika konstellationer genom tydlighet avseende deltagare, mandat och syfte med mötena. Lärare ger också en samstämmig bild av att skolans organisation i form av arbetslag och ämneslag är tydlig och känd. Lärarna bekräftar att de ges förutsättningar för samverkan och lyfter samtidigt att klimatet på skolan är "prestigelöst", vilket enligt lärarna påverkar möjligheterna för samverkan i positiv riktning. Av genomförda intervjuer och inkomna dokument framgår även att rektorn organiserar arbetet på skolan utifrån ett tydligt fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget. Rektorn har, genom tydliga diskussionsunderlag för analyser av kunskapsresultat, tillsett att lärarna för pedagogiska samtal kring kvaliteten på undervisningen och dess genomförande. Av samtliga genomförda intervjuer på skolan framgår även att det finns ett systematiskt pågående värdegrundsarbete som genomförs strukturerat på mentorstid och i undervisningen med ett fokus på trygghet och likabehandling. Effekten av värdegrundsarbetet följs bland annat upp i regelbundna enkäter, enskilda elevintervjuer samt regelbundna möten med elevhälsan, biträdande rektor samt arbetslagsledare.

Granskningen visar att obehöriga lärare ges en introduktion på skolan som anpassas utifrån de individuella behoven. Den obehöriga läraren har gemensam avsatt planeringstid tillsammans med sin mentor, vilket efter individuella behov kan utökas. Rektorn tillser även att behörig lärare medverkar vid bedömning och betygssättning. Bilden av att det finns rutiner för introduktion av nyanställda på skolan bekräftas av resultat av Skolinspektionens enkät¹ (hösten 2018) där pedagogisk personal svarar högre än genomsnittet för svarande på enkäten inom området "Rutiner".

¹ Det samlade indexet i Skolinspektionens enkät för Edsbergsskolan (hösten 2018) var 7,8 av 10,0 avseende frågan "På den här skolan finns rutiner för att introducera nyanställda lärare till arbetet" och 7,4 av 10,0 avseende frågan "På den här skolan finns rutiner för att handleda nyanställda lärare i arbetet". Det kan jämföras med 6,2 respektive 5,8 för pedagogisk personal på samtliga skolor som svarade på enkäten.

Skolans jämställdhetsarbete är inte tillräckligt strategiskt

Granskningen visar att rektorn i sin pedagogiska ledning inte tillräckligt beaktar könsperspektivet som en del av skolans värdegrundsarbete. Den samlade bilden som ges i intervjuer är att skolan arbetar med allas lika värde genom skolans trygghetsarbete, men att könsperspektivet inte är tydligt framträdande där. Lärare och rektorn ger visserligen exempel på enstaka insatser kring jämställdhet, samt att lärare uppger att skolan inte väljer att dela in elever i grupper, exempelvis utifrån deras könstillhörighet. Av intervjun med lärare framgår samtidigt att det finns behov av att uppmärksamma könsmönstertill exempel i skolans läromedel. Representanter för elevhälsan bekräftar lärarnas bild av att det har genomförts enstaka insatser men uppger samtidigt att det saknas ett arbete på skolan avseende jämställdhet. Eleverna upplever att det är jämställt och att det inte spelar någon roll om man är pojke eller flicka på skolan men beskriver samtidigt att man inte pratar specifikt om jämställdhet och ”inte fått veta något om det än”. Det framgår även av Skolinspektionens enkät² att närmare hälften av eleverna (47 procent) i årskurs 9 inte upplever att skolan pratar tillräckligt om jämställdhet. Rektorn uppger att skolan generellt arbetar med alla diskrimineringsgrunder samt att skolan inte gör någon skillnad på kön eller ursprung på skolan utan arbetar med ”människosynen”. Granskningen visar också att rektorn uppmärksammar skillnader i kunskapsresultaten mellan könen och av den officiella statistiken³ framkommer inte heller några tydliga skillnader i kunskapsresultat mellan könen. Skolinspektionen vill samtidigt framhålla att alla delar i värdegrundsuppdraget är viktigt, och detta gäller såväl de delar i läroplanen som handlar om allas lika värde som om jämställdhet. Mot den bakgrunden uppmuntrar Skolinspektionen att rektorn stärker och synliggör skolans arbete med jämställdhet.

² Av enkäten framgår det att 46 procent av eleverna i årskurs 9 svarade att det stämmer dåligt eller ganska dåligt att skolan på frågan; ”I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen”, vilket kan jämföras med samtliga svarande på 39 procent.

³ Enligt Skolverkets statistikdatabas för läsåret 2018/19 avseende andel elever för respektive kön som nått kunskapskraven i skolans samtliga ämnen för årskurs 9.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen är att undervisningen genomförs på ett sådant sätt att den i många avseenden främjar elevernas möjligheter att utvecklas enligt läroplanens mål. Undervisningen är varierad och intresseväckande och eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Undervisningen är överlag anpassad utifrån elevernas behov och eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Däremot är elevernas delaktighet i utvärdering och planering av undervisningen ett område som kan utvecklas då elevernas synpunkter i begränsad omfattning påverkar skolarbetet.

Eleverna får ett aktivt lärarstöd och en varierad, men inte alltid tillräckligt strukturerad undervisning.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen till övervägande del är varierad och att lärarna stödjer eleverna i skolarbetet. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att det på lektionerna finns variation och balans mellan olika arbetsuppgifter och mellan olika sätt att arbeta på. Lärarna beskriver att de planerar lektionerna utifrån att det ska finnas övningar där eleverna ges möjligheter att arbeta enskilt, i par och i helklass. Detta har även återspeglats på de lektioner som Skolinspektionen observerade. Även om eleverna uppger att det finns ett enstaka ämne där man gör "samma saker" så är eleverna överens om att de flesta lärare varierar undervisningen. Eleverna beskriver också att lärarna uppmanar dem till samtal och ser till att samarbete sker. Skolinspektionen observerade även att eleverna ges ett aktivt lärarstöd i att förstå uppgifterna, komma igång och bibehålla sitt engagemang. Detta dels genom att lärarna ger tydliga beskrivningar av lektionens innehåll men även har fortlöpande individuella dialoger med elever under lektionerna. Lärare ger även exempel på hur de arbetar med att göra intresseväckande inledningar av lektionerna, exempelvis genom att knyta an till elevernas erfarenheter eller genom olika frågelekar inför ett nytt område.

Det framkommer vidare i granskningen att undervisningen inte alltid struktureras så att syftet tydliggörs för eleverna eller att den innefattar en summerande avslutning. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns en fastställd lektionsstruktur som är känd bland lärarna och som innehåller inledning med mål, syfte och innehåll för lektionen, sammanfattande avslut och fasta platser för eleverna. Delar av den beskrivna strukturen märks på de lektioner som observerades, exempelvis hur lärarna inleder lektionen och använder tavlan för att synliggöra lektionsinnehållet. Även om elever i intervju ger exempel på att lärarna sammanfattar lektionerna så saknar de observerade lektionerna, med något enstaka undantag, ett sammanfattande avslut. Beträffande mål och syfte beskriver lärarna att syftet med det aktuella området och med kommande lektioner är tillgängligt för alla elever på skolans intranät. Eleverna uppger dock att det är oklart varför de arbetar med vissa uppgifter. En elev säger att många saker kan upplevas som att de inte har någon mening medan det samtidigt finns elever som beskriver att det finns lärare som tydligt beskriver syftet. Enligt lärarna diskuterar de dels på skolan och dels på de kommungemensamma träffarna hur man ska arbeta med intresseväckande inledningar. Enligt rektorn förs det kontinuerliga pedagogiska diskussioner bland lärarna kring hur lektionerna ska genomföras för att anpassa undervisningen för till elever. Rektorn säger att många lärare är bra på att arbeta enligt lektionsstruktur men att det finns lärare som har en "intention" med hur lektionen ska genomföras men det inte alltid blir så. Enligt rektorn är lektionsstrukturen något som skolan arbetar vidare med.

Granskningen visar att undervisningen har tydliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och att lärarna genomgående har höga förväntningar på eleverna. Elever från olika stadier beskriver de uppmuntrar dem att arbeta med utmanande uppgifter och har "bra förväntningar på oss elever" samt hur lärarna ger positiv återkoppling och framåtsyftande kommentarer efter genomförda uppgifter. Enligt lärare diskuterar de förväntningar individuellt med eleverna men även fortlöpande under lektionstiden. Lärare ger även exempel på hur de motiverar eleverna genom att knyta till sådant som lärare vet att eleverna är intresserade av i både teoretiska och praktisk-estetiska ämnen. Rektorn beskriver att lärarna har höga förväntningar på eleverna, vilket rektorn tydliggör inte betyder att alla elever får uppgifter på hög nivå. Enligt rektorn har skolan infört att lärarnas förväntningar även ska framgå i de digitala pedagogiska planeringarna inför varje nytt arbetsområde.

Vidare visar granskningen att lärarna anpassar innehåll och arbetssätt till elevernas behov och förutsättningar. Av lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna arbetar med olika anpassningar för elever som kommit olika långt i sin kunskapsutveckling. Enligt intervjuade lärare och representanter för elevhälsan är

tillgänglighet och anpassningar något som fortlöpande diskuteras på skolan bland annat genom det tillgänglighetsprojekt som skolan deltar i. Av informationsinhämtning framgår att projektet bland annat omfattar hur undervisningen planeras och genomförs utifrån att undervisningen och miljön ska anpassas till alla elever. Enligt elever är uppgifterna på "rätt nivå" och uppbyggda på ett sådant sätt att de inte är begränsade till en viss betygsnivå samt att det finns extrauppgifter i alla ämnen. Lärarna beskriver att uppgifterna utformas så att de kan utföras på olika nivåer för att eleverna ska kunna arbeta efter sina egna förutsättningar. Vidare lyfter lärarna att två-lärarsystemet som finns på skolan i flera ämnen ökar möjligheterna till att i än större utsträckning anpassa undervisningen. Enligt rektorn tar lärarna även hjälp av skolans specialpedagogiska kompetens för att hitta rätt nivå för enskilda elever.

Eleverna ges möjligheter att reflektera i undervisningen men deras synpunkter i begränsad utsträckning påverkar skolarbetet

Granskningen visar att undervisningen genomförs på ett sätt att eleverna återkommande ges möjligheter att diskutera, prova egna lösningar och möjliga svar. Lärare beskriver att de regelbundet ber eleverna utveckla och reflektera över hur de tänkt och att eleverna ska visa det i flera steg. Elever ger även exempel på arbetsformer där eleven först själv ska lösa en uppgift för att i nästa led berätta i mindre grupper kring hur hen löst uppgiften. Skolinspektionen ser även på de flesta observerade lektioner exempel på hur elever ges möjlighet att pröva egna lösningar och reflektera där svaret inte alltid är givet. Även Skolinspektionens enkät⁴ stödjer den bild som framträder i intervjuer och observationer då en högre andel av elever på skolan än snittet för samtliga medverkande elever svarar att de i undervisningen ges möjlighet till argumentation och kritiskt tänkande.

Vidare framkommer att elevers synpunkter i begränsad utsträckning påverkar skolarbetet. Lärare ger visserligen exempel på hur de efter avslutade arbetsområden genomför utvärderingar av elevernas synpunkter och att dessa ligger till grund för hur kommande arbeten läggs upp. Av elevintervjuerna framgår samtidigt att det inte är så vanligt att de utvärderar undervisningen samt att det endast i enstaka ämnen hänt att elevernas synpunkter har påverkat undervisningen. En elev beskriver att det hade varit

⁴ Det samlade indexet för Edsbergsskolan var 6,9 av 10,0 avseende området "Argumentation och kritiskt tänkande", att jämföra med index 6,1 för samtliga elever i årskurs 9 som svarade på enkäten.

bra att göra utvärderingar av undervisningen i högre grad då lärarna kanske tror att det är "jättebra" lektioner och projekt men att det inte alltid är så. Elevernas utsagor stöds även av den av Sollentuna kommuns genomförda enkätundersökningen, av vilken det framgår att i genomsnitt närmare hälften av eleverna på skolan anser att det stämmer ganska dåligt eller mycket dåligt med att de är med och utvärderar undervisningen. Av samma enkät framgår det även att drygt hälften av eleverna anser att det stämmer ganska dåligt eller mycket dåligt med att eleverna är med och bestämmer hur man ska arbeta med skoluppgifterna. Enligt sammanställningen har också dessa resultat försämrats jämfört med föregående läsår. Enligt lärare är delaktighet inte ett "fokusområde" och även om lärarna pratar om inflytande med eleverna kan det vara svårt att få till. Några lärare beskriver att eleverna påverkar både innehåll och form medan andra lärare uppger att elevinflytandet är begränsat till i vilken ordning olika moment ska genomföras på lektionen. Enligt lärare behöver vissa grupper av elever styras mer, medan det går att "diskutera mer med" andra grupper och att det inte är bra för alla klasser att kunna påverka för mycket.

Rektorn uppger i intervju att eleverna ska utvärdera undervisningen regelbundet och att eleverna gör det i kommunens enkät. Rektorn säger att utvärdering av lärare har varit en "het potatis", men att skolan håller på att ta fram en lärarutvärdering. Enligt rektorn är elevinflytande också ett område som skolledningen har tagit upp och diskuterat med lärarna. I den resultatdialog som rektorn genomför tillsammans med representanter för huvudmannen konstateras samtidigt att ansvar och inflytande är ett område som behöver förbättras.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

Att rektorn säkerställer att elevernas synpunkter fortlöpande inhämtas för att eleverna ska få ett reellt inflytande över undervisningens innehåll.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla skolans arbete med elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Utredningen visar visserligen att skolan genomför enkäter men att denna avser undervisningen generellt på skolan att elevernas möjligheter att utvärdera och påverka undervisningen inte görs kontinuerligt eller i alla ämnen. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar skolans arbete med att få med eleverna i planeringen av undervisningen samt att lärare fortlöpande inhämtar elevernas synpunkter på undervisningen. Detta för att eleverna ska kunna bidra med idéer på innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet. Av läroplanen

för grundskolan framgår bland annat att lärarna ska ansvara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Det gemensamma utvecklingsarbetet kan exempelvis inledas genom att lärare tillsammans diskuterar vilka metoder för utvärdering av lektioner eller arbetsområden som de kan använda i olika elevgrupper. En del i detta arbete är även diskussioner om hur elevernas synpunkter, erfarenheter och intressen kan användas vid planeringen av kommande undervisning.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen är att det finns ett implementerat arbete på skolan för att främja tryggheten och att åtgärder vidtas för att öka tryggheten utifrån regelbunden kartläggning av elevernas upplevelser. Granskningen visar vidare att även om skolan gör insatser för att främja studiero har de inte varit tillräckliga för skapa och upprätthålla en lugn studiemiljö för alla elever.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan har ett pågående utvecklingsarbete kring elevernas trygghet. Av inskickad dokumentation framkommer att det finns ett tydligt gemensamt förhållningssätt för hur det främjande och förebyggande arbetet för trygghet ska bedrivas. Kartläggning av elevernas trygghet görs med regelbundenhet via enkäter, enskilda intervjuer samt trygghetsvandringar tillsammans med elever på skolan. Lärare beskriver att det även finns en tydlighet kring de frågeställningar som ska tas upp i de enskilda samtalen med eleverna som berör områden som nuläge, trygghet och trivsel. Den regelbundna och breda kartläggningen av tryggheten på skolan bidrar till att skolledningen har en aktuell bild av tryggheten på såväl individ- som på grupp- och skolnivå. Utifrån denna kartläggning har det exempelvis skett en utökning av antalet rastvärdar i identifierade områden som upplevts som otrygga på skolan. Vidare ingår det för personalen som är värdar att skrivalogg vilka följs upp av

skolans kurator. Representanter för elevhälsan och lärare uppger även att skolan genom kartläggningen har identifierat grupper och enskilda elever som skapar otrygghet och det pågår ett aktivt arbete med anpassade insatser för dem.

Granskningen visar vidare att skolan systematiskt bedriver ett främjande trygghetsarbete i alla årskurser. Eleverna beskriver att de har många föreläsningar i förebyggande syfte om mobbing och rasism och ger även exempel på övningar där de får göra ställningstagande kring olika dilemman, men även att skolan genomför schemabrytande aktiviteter där alla klasser blandas i syfte att öka tryggheten. Av mottagen informationsinhämtning från rektorn framgår det även att rektorn ingår i ett kommungemensamt trygghetsarbete för olika aktörer kring Edsberg, vilket bland annat innebär att göra analyser av pågående förebyggande insatser och att handlingsplaner upprättas efter vad som framkommer i det arbetet. I Skolinspektionens enkät⁵ (hösten 2018) skattar eleverna området trygghet i nivå med genomsnittet för samtliga svaranden på enkäten.

Det varierar hur skolan lyckas skapa och upprätthålla studiero

Granskningen visar vidare att även om det finns vissa gemensamma strategier och exempel på genomförda insatser i arbetet med studiero på skolan så har de inte varit tillräckliga för att skapa och upprätthålla en lugn studiemiljö för alla. Flera elever ger exempel på att det finns lektioner där de inte har studiero och att det varierar om de insatser som lärarna gör leder till förbättringar. Elever konstaterar även att skolan behöver göra mer för att främja studiero. Av mottagen dokumentation och av genomförda intervjuer framgår vidare att studieron över tid har varit ett identifierat utvecklingsområde på skolan. Lärarna ger flera exempel på insatser som de gör för att främja studieron på skolan, bland annat att eleverna i grupper har arbetat med att utvärdera studiero och diskuterat vad studieron är. Vidare uppger lärarna att skolan genomför riktade lärarkonferenser där man pratar om insatser för att främja studieron i specifika grupper på skolan. Det framgår även att skolan i syfte att bland annat främja studiero har infört en "lektionsmodell" som enligt rektorn innefattar rutiner kring start och avslut kring lektionen, placering av elever i klassrummet och insamling av mobiler. Den samlade bilden utifrån samtliga genomförda intervjuer är samtidigt att de insatser

⁵ Det samlade indexet för Edsbergsskolan för området "Trygghet" är 7,9 för elever i årskurs 9, vilket kan jämföras 7,8 för samtliga elever i årskurs 5 och 9 som svarat på enkäten.

som har genomförts inte har varit tillräckliga för att åstadkomma önskad effekt i alla klasser. Representanter för elevhälsan och lärarna är också överens om att det finns flera klasser på skolan där studieron inte är tillfredställande. Lärare uppger även att studieron i vissa klasser inte har fungerat över tid och lärare är kritiska till schemaläggningen och dess negativa påverkan på studieron. Rektorn ger flera exempel på pågående insatser på grupp- och individnivå men uppger samtidigt att det i flera klasser inte är tillräckligt med studieron. Rektorn beskriver även att ledningsgruppen planerar insatser för att stärka lärarnas ledarroll i klassrummet som en insats för främjande av studieron.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att de insatser som gör för att främja studiero är tillräckligt effektiva så att alla elever tillförsäkras en lugn studiemiljö.

Av Skolinspektionens granskning framgår att skolan behöver ompröva sitt arbete med att skapa och upprätthålla studiero. Granskningen visar att studiero har varit ett utvecklingsområde under de senaste terminerna, och trots att det finns vissa gemensamma strategier för arbetet och trots att insatser har genomförts har dessa inte varit tillräckligt effektiva för att skapa och upprätthålla studiero i alla klasser på skolan.

Ett genomgående resultat i Skolinspektionens granskning⁶ av skolans arbete med studiero är att elevgruppen inte är den avgörande faktorn för om lektionen präglas av studiero eller inte. Granskningen lyfter fram betydelsen av ett tydligt ledarskap i klassrummet och av tydliga lektionsstrukturer. Skolans arbete för att skapa studiero behöver därför omfatta undervisningens kvalitet, lärares ledarskap och bemötande såväl som lärares upprätthållande av ordningsregler. Att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero framgår i skollagen. Mot den bakgrunden ser Skolinspektionen den av skollagen påbörjade satsningen på att stärka lärarnas ledarroll i klassrummet av vikt att fortsätta arbeta med. Skolinspektionens granskning om skolans arbete med studiero lyfter också att

⁶ Skolinspektionen (2016), "Skolans arbete med att säkerställa studiero", Stockholm: Skolinspektionen, s. 4-7

det är viktigt att utgå från elevernas upplevelse av undervisningen. Skolinspektionen rekommenderar därför att eleverna involveras i arbetet med studiero. Genom att ta tillvara elevernas synpunkter kring vad som gäller vid olika aktiviteter i klassrummet och genom att skapa samsyn kring hur arbetet med att skapa studiero bör bedrivas får elevernas ansvar för den gemensamma studiemiljön tydliggöras. För att effektivisera arbetet med studiero behöver även skolans personal få förutsättningar för att utvärdera de insatser som har genomförts samt dela med sig av framgångsrika exempel på insatser som har lett till en god studiemiljö. Detta i syfte att hitta gemensamma strategier som all personal på skolan kan använda för att åstadkomma ett effektivt arbete med att främja studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen är att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen och årskurser och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Granskningen visar även att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar

Rektorn har god kännedom om och tydliga analyser av avvikelser i omdömen och betyg

Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg, i olika ämnen och årskurser mellan pojkar och flickor samt mellan resultat på nationella prov och betyg. Lärarna beskriver att de diskuterar avvikelser i bedömning och betygssättning dels i kommunens gemensamma träffar samt vid betygskonferenser på skolan. Enligt lärarna har rektorn tillsett att lärarna gör analyser av betygen och eventuella avvikelser samt vilka kopplingar lärarna gör utifrån hur undervisningen har genomförts och hur betygen ser ut på skolan. Rektorn uppger att det bland annat funnits avvikelser mellan specifika ämnen i betygssättningen och att rektorn utifrån en analys om orsak tillsett att det sker en kompetensförstärkning i ämneslaget, vilket enligt rektorn har gett en positiv effekt. Rektorn ger även exempel på hur hen har identifierat brister i enstaka lärares betygssättning och genomfört individuella samtal med aktuell lärare där de diskuterat pedagogisk planering,

kunskapskrav samt tittat på lärarens betygsunderlag och utifrån samtalet tillsett att eleverna getts en rättssäker bedömning.

Lärarna använder olika metoder för att öka likvärdigheten i betygssättning

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygssättning i syfte att uppnå en ökad likvärdighet. Av inkommen dokumentation framkommer att det finns avsatt tid och sambedömning i olika former. Sambedömning sker bland annat vid de regelbundna kommungemensamma träffarna som leds av skolledare, där även lärare som är ensamma i sitt ämne på skolan gör sambedömningar med ämneskollegor. Lärarna beskriver att det finns avsatt tid för sambedömning på skolan och ger exempel på hur lärare i olika ämnen tar del av varandras underlag för att kunna göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper vid betygssättning. Vidare att man alltid är två lärare vid genomförande och sambedömning vid ämnesproven i årskurs 9. Skolinspektionens enkät visar också att personalen på Edsbergsskolan skattar stödet för att göra likvärdiga bedömningar högt. Enligt rektorn, skolans arbete med tillgänglighet även en positiv effekt i arbetet med att på individnivå få ett bredare underlag för bedömning av elevernas kunskaper. Av mottagen dokumentation framgår även att rektorn, för att höja likvärdigheten i bedömningsarbetet har genomfört kompetensutveckling för lärare på skolan.

På Skolinspektionens vägnar

X Andreas Gydingsgård

Beslutsfattare
Signerat av: Andreas Gydingsgård

X Tonny Johansson

Föredragande
Signerat av: Tonny Johansson

I handläggningen av ärendet har även Karin Persson Gode och Renata Grelak medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

8 lektionsobservationer

2 gruppintervjuer med elever

2 gruppintervjuer med lärare

En gruppintervju med skolans elevhälsa

En intervju med rektor.

Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 12 november 2019 och den 13 november 2019. Besöket genomfördes av Tonny Johansson och Karin Persson Gode.

Edsbergskolan är en kommunal grundskola belägen i Sollentuna kommun. Skolan leds av en rektor och två biträdande rektorer. Skolans verksamhet omfattar grundskola årskurserna 7-9 och har vid tiden för besöket 477 elever.

.